

Mfv.II.10.508/2015/4.

A Kúria a dr. Kármán Judit ügyvéd által képviselt felperesnek a Krikovics Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Krikovics István ügyvéd) által képviselt I. rendű és a II. rendű alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 2.M.122/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.544/2014/12. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperesek által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2016. március 9-én megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.544/2014/12. számú ítéletének azon rendelkezését, melyben az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy a felperes 2009. október 12-i keltű közalkalmazotti jogviszonyból történő felmentése jogellenes, továbbá kötelezte az I. rendű alperest 3.112.200 forint átalánykártérítés megfizetésére és mentesítette a felperest az elsőfokú perköltség megfizetése alól, továbbá az I. rendű alperest perköltség fizetésére kötelezte, hatályon kívül helyezi és e körben a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.122/2013/21. számú ítéletét helybenhagyja, egyebekben a jogerős ítéletet nem érinti.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint + 16.200 (tizenhatezer-kétszáz) forint áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 1995. februárjától állt közalkalmazotti jogviszonyban a II. rendű alperes jogelődjével. 1998. februárjától technika és testnevelés tantárgyakat, 2000-től pedig számítástechnika-informatika, illetve technika tárgyakat oktatott. A munkáltató 2008. január 30-án fegyelmi eljárást kezdeményezett vele szemben, a kiszabott fegyelmi büntetést azonban a bíróság 2009. június 18-án kelt jogerős ítéletével hatályon kívül helyezte és a felperest eredeti munkakörébe visszahelyezte.

... Város Önkormányzata az oktatási feladatok ellátását intézményfenntartó társulás keretében látta el, majd 2008. augusztus 25-i határozatával ennek megszüntetéséről döntött. Mindez az egyes tagintézmények állománylétszáma módosításával, illetve csökkentésével járt együtt. A polgármester 2009. augusztus 12-én kelt előterjesztésével a 2009 évi költségvetési előirányzat módosítására tett javaslatot, amelyet a Pénzügyi Költségvetési és Tulajdonosi Bizottság 2009. augusztus 24-én tárgyalta meg.

... Város Önkormányzat Képviselő-testülete 234/2009.(IX.15.) számú önkormányzati határozatával a Belvárosi Általános Iskolában foglalkoztatott alkalmazottak létszámát 102 főről 88 főre csökkentette, s 2009. október 1-jétől a korábban meghatározott 64 fős szakmai létszámot 61 főre csökkentette.

2009. augusztus 26-án az angol szaktárgyat tanító közalkalmazott jogviszonyát a felek közös megegyezéssel megszüntették.

Az intézményben a II. rendű alperes 2007. februárjától a határozott idejű közalkalmazotti jogviszony keretén belül alkalmazta ...-t a napközis nevelőtanár távollétére figyelemmel. Az újabb határozott idejű kinevezése 2009. január 1-jétől 2010. július 11-éig tartó határozott időtartamra szólt. ... a 2008/2009-es tanévben testnevelést, míg a 2009/2010-es tanévben számítástechnikát és testnevelést tanított. A munkáltató 2009. szeptember 1-jétől akként módosította kinevezését, hogy jogviszonya határozatlan időtartamúvá módosult.

Az alperes 2009. szeptember 30-án kelt tájékoztatásában közölte a felperessel, hogy mint pedagógus munkakörű technika tantárgyat tanító szaktanárt a fenntartó létszámleépítésre vonatkozó döntése következtében nem tudja eredeti kinevezése szerint foglalkoztatni. A 2009/2010-es tanévben egy technika szakos főre lesz szükség az intézményben, II. rendű alperes állományában három technika szakos tanár volt, így ők együttesen kérhették részmunkaidőben történő továbbfoglalkoztatásukat. Tájékoztatta továbbá a munkáltató a felperest, hogy végzettségének és szakképzettségének, szakképesítésének megfelelő másik betöltetlen munkakör nincs.

Ezt követően a II. rendű alperes 2009. október 12-én kelt intézkedésével a felperes közalkalmazotti jogviszonyát 2010. március 13-ával megszüntette. Ezt azzal indokolta, hogy az önkormányzat 234/2009.(IX.15.) számú határozatával döntött az oktatási intézmények engedélyezett létszámának megállapításáról, ez az iskolában foglalkoztatottak létszámának csökkentésével járt. A tantárgyfelosztásban szereplő technikaórák ellátásához egy fő teljes munkaidejű technika szakos közalkalmazottra volt szükség, a létszámleépítés elkerülését célzó eljárás során felajánlható munkakör nem vált ismertté, illetve a közalkalmazottak nem tettek javaslatot a részmunkaidőben történő foglalkoztatásukra, így a felperes továbbfoglalkoztatására nem látott lehetőséget. Rögzítette azt is, hogy az általa ellátott számítástechnika órák tanításához nem rendelkezik a jogszabály által előírt képzettséggel, ezért e munkakörben történő továbbfoglalkoztatására sem volt lehetőség, így jogviszonya megszüntetésre került. Ezen túl a munkáltató egy technika szakos tanár és egy napközis nevelő közalkalmazotti jogviszonyát is megszüntette.

A felperes az intézkedést sérelmezve keresetet nyújtott be, és annak jogellenessége megállapítását és a jogkövetkezmények alkalmazását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a három fős létszámleépítés jogviszonyának megszüntetése nélkül is megvalósult, hiszen az egyik gyógypedagógus már 2009. július 31-én áthelyezésre került, míg az angoltanár jogviszonya közös megegyezéssel 2009. augusztusában megszűnt. Kifogásolta, hogy a létszámleépítéssel ellentétes intézkedés volt Bús Linda kinevezése 2009. szeptember 1-jén, akit olyan munkakörben foglalkoztatott a munkáltató, amelyet végzettsége alapján ő is el tudott volna látni. Kifogásolta, hogy a Kjt. 30/A. és 30/B. §-ai alapján az alperes színlelt eljárást folytatott le, és a munkáltató találhatott volna a végzettségének megfelelő munkakört, ha azt ténylegesen megvizsgálta volna.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Előadta, hogy az önkormányzati határozat végrehajtásával összefüggésben három fő jogviszonyát szüntette meg, külsős személy alkalmazására nem került sor. Mivel három technika szakos tanárra nem volt szüksége az intézménynek, egy ilyen feladatot ellátó tanár jogviszonyát tartotta fenn. Vitatta, hogy a felperes informatikai képesítése alapján e tárgyat oktathatta, továbbá előadta, hogy az önkormányzat csak szeptember 15-én határozta meg a létszámcsökkentés számait, és ez nem hozható összefüggésbe az augusztus végén történt intézkedésekkel.

A Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.122/2013/21. számú ítéletével a felperes keresetét mind a jogutód I. rendű alperes, mind a felperes korábbi munkáltatója, a II. rendű alperes

vonatkozásában elutasította és a perköltség megfizetésére kötelezte a felperest.

Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a képviselő-testület létszámleépítésről rendelkező határozatát megelőzően a képviselők a létszámcsökkentés szükségességét tárgyalták oly módon, hogy megvizsgálták az intézményi társulás megszűnése következtében mely területeken alakult ki létszámfelesleg. A létszámcsökkentés végrehajtásának módja nem a fenntartói határozat alapján került végrehajtásra, hanem az intézményi oktatási feladatok ismeretében a pedagógusok képzése és a tantárgyfelosztás alapján döntöttek arról.

Megállapította, hogy 2009. augusztus 26-án nem volt indokolatlan ... határozatlan idejű kinevezése, a felmentés időpontjában pedig sem a II. rendű alperesnél, sem a fenntartó által irányított intézményekben nem volt olyan betöltetlen munkakör, amely a felperes számára felajánlható lett volna. A munkáltató döntött arról, hogy a továbbiakban feladatai ellátására elegendő egy technika szakos tanárt alkalmazni, így jogszerűen döntött a felperes és másik ugyanilyen szakos kollégája jogviszonya megszüntetéséről.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.544/2004/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy a felperes 2009. október 12-i keltű közalkalmazotti jogviszonyból történő felmentése jogellenes.

Kötelezte az I. rendű alperest 3.112.200 forint általánymunkaadótérítés és a perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítve rögzítette, hogy a felperes a 2007/2008-as tanévben heti 21 óra számítástechnikát tanított, illetve az I. rendű alperes jogelődje 2012. március 24-i hatállyal határozatlan időre kinevezte a felperest közalkalmazotti jogviszonyba általános iskolai tanár/tanító munkakörbe. Ez alapján a ... Általános Iskola tanintézményében testnevelést és informatikát tanított. ... a 2008/2009-es tanévben kizárólag testnevelést, míg a 2009/2010-es tanévben informatikát és testnevelést tanított.

Ezen kiegészített tényállás alapján a törvényszék megállapította, hogy jogszabályváltozás következtében 2013. január 1-jétől a II. rendű alperes már nem minősül a felperes munkáltatójának, a felperes igényét vele szemben nem érvényesíthette, ezért az elsőfokú bíróság II. rendű alperessel szembeni, a jogviszony hiányára alapított keresetet elutasító ítéleti rendelkezést helytállónak találta.

Megállapította, hogy a felperes jogviszonyának megszüntetésére ... Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 234/2009.(IX.15.) számú döntésére hivatkozva került sor, így ezt megelőző időszakban történt jogviszony megszüntetés a létszámleépítés vonatkozásában nem vehető figyelembe.

Megállapítása szerint alappal hivatkozott a felperes arra, hogy ... 2009.szeptember 1-jétől történő határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyba kinevezésére figyelemmel a felperest nem lehetett volna továbbfoglalkoztatni. 2009. augusztusában az igazgató előtt ismert volt az a tény, hogy a pedagógus létszámot csökkenteni kell, a bizottsági ülésen erről volt előterjesztés. Az angoltanár határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonya közös megegyezéssel megszüntetésre került, s amennyiben ... jogviszonyát nem módosították volna határozatlan időtartamúvá, úgy két fő felmentése elegendő lett volna, így a felperest tovább lehetett volna foglalkoztatni. Kifejtette, hogy jogszerűen döntött a technika szakos tanárok létszámának csökkentéséről a munkáltató, azonban a felperes elláthatta volna a számítástechnika tantárgy oktatását, amelyhez szükséges végzettséggel rendelkezett.

Az alperes új közalkalmazotti jogviszonyt létesített ...-val, akinek közalkalmazotti feladatai lényegében azonosak voltak a felperesével, ezért a felmentés indoka a másodfokú bíróság szerint nem volt okszerű, mivel az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperes további foglalkoztatására nem volt szükség.

A jogerős ítélet megállapította, hogy a munkáltató intézkedése nem ütközött a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe, eljárása során megtartotta a Kjt. 30/B., illetve 30/C. §-ában foglaltakat és a felperes nem bizonyította, hogy jogviszonyának megszüntetése bármilyen módon összefüggésben lett volna a korábbi fegyelmi elbocsátásával.

A jogerős ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérték, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hagyja helyben és marasztalja a felperest a felülvizsgálati eljárás költségében.

Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet sérti a Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pontját, mivel a törvényszék azt nem a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetése időpontjában fennállt munkáltatói foglalkoztatási lehetőségeket vizsgálva alkalmazta. Olyan körülményeket értékelte, amely a másodfokú eljárás időszaka alatt történt a felperes foglalkoztatása körében, megsértve ezzel a Pp. 206. § (1) bekezdését. Ezen túl álláspontjuk szerint a jogerős ítélet sérti a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 17. § (1) bekezdés c)-d) pontját, illetve 127. § (1) bekezdés a) pontját,

valamint a Kjt. 34. § (4) bekezdését.

Előadták, hogy az intézményvezetőnek 2009. augusztusában az akkori létszámhelyzetnek megfelelően kellett döntenie arról, hogy a szeptember 1-jéig tanévkezdéskor kik azok a pedagógusok, akikkel az iskola az alapvető oktatási feladatait el tudja látni, szakmailag megfelelő működését tudja biztosítani. 2009. augusztus 26-án, az angoltanár jogviszonya megszűnése időpontjában az önkormányzat még nem hozott olyan határozatot, amely alapján létszámcsökkentést kellett végrehajtani, csupán a 2009 évi költségvetési előirányzat módosításáról határoztak, a később végrehajtandó létszámcsökkentéshez kapcsolódó elvek, szempontok, betartandó elvárások ekkor nem voltak ismertek. A létszámcsökkentésről szóló határozat 2009. szeptember 15-én kelt, s ebben határozták meg az október 1-jétől engedélyezett létszámot. Ennek megfelelően ... alkalmazásakor még nem volt olyan fenntartói döntés, amelyet végre kellett volna hajtani.

A munkáltató vezetésének jogkörébe tartozó kérdés volt, hogy néhány nappal a tanév megkezdése előtt miként tudja biztosítani az oktatási feladatok ellátását. A törvényszék a felperes felmentésének indokai közül kiragadta a számítástechnikai órák kérdését, ami nem a többitől független, önálló, döntő indok volt. Megítélésük szerint az ítéleti tényállással ellentétben a felperes további foglalkoztatási lehetősége körében nem az játszott elsődleges szerepet, hogy az informatika órák ellátása hogyan alakult, hanem az, hogy a 15 angol óra ellátására valaki alkalmazásra kerüljön, hiszen a felperes távolléte, illetve szabadsága idején az informatika órák ellátása megoldott volt. Az új igazgató működése alatt a felperes már nem oktatott számítástechnikát, és nem értékelhető a II. rendű alperes terhére, hogy a korábbi igazgató döntésével ellentétben megfelelő szakképesítéssel rendelkező pedagógussal kívánta elláttatni a számítástechnika órákat.

A felperesnek a 2014/2015-ös tanévre történő foglalkoztatásából e perre vonatkozó következtetések nem vonhatók le.

Előadták, hogy a törvényszék által újonnan alkalmazottnak nevezett pedagógus már több mint két és fél éve a II. rendű alperes alkalmazásában állt, határozott idejű jogviszonya 2009. szeptember 1-jén is fennállt, az az ítéleti megállapítással ellentétben nem 2009, hanem 2010. július 11-éig szólt. Bús Linda határozatlan jogviszonyra szóló kinevezése nem volt jogszerűtlen, nem állt összefüggésben a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetésével, a felperes továbbfoglalkoztatására pedig nem volt lehetőség.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn,

és az alpereseket marasztalja a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségekben.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme nagyobb részében megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmét az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem vonatkozásában bírálta el figyelemmel arra, hogy a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény 7. § (2) bekezdése alapján a felperes munkáltatójának 2013. január 1-jétől az I. rendű alperes minősült, a II. rendű alperessel így közalkalmazotti jogviszonyban nem állt, így a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmét elutasították.

A másodfokú bíróság határozatával az elsőfokú bíróság ítéletét e körben helybenhagyta, megállapítva, hogy az elsőfokú ítéletnek a jogviszony hiányára alapított keresetet elutasító ítéleti rendelkezése helyes.

Figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes vonatkozásában a kereseti kérelmet elutasító rendelkezést a felülvizsgálati kérelem nem támadta, e rendelkezés nem képezte a felülvizsgálati eljárás tárgyát, és a Kúria a benyújtott felülvizsgálati kérelmet az I. rendű alperes által előterjesztett igényként értékelte.

A törvényszék ítéletével megállapította, hogy a munkáltatónak az önkormányzati határozat rendelkezése értelmében 2009. október 1-jétől három fő pedagógus jogviszonyát kellett megszüntetni, így a felmentésben megjelölt indok valós volt.

Nem találta megalapozottnak a felmentés azon megállapítását, hogy a felperes továbbfoglalkoztatása kizárt lett volna. Megítélése szerint a felperes is alkalmas lett volna a számítástechnika tantárgy oktatására, és az a körülmény, hogy ugyanilyen feladat ellátására a munkáltató új személlyel létesített határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyt, a felmentést okszerűtlenné tette.

Ezzel ellentétben helytállóan érvelt az alperes felülvizsgálati kérelmében azzal, hogy a munkáltató nem alkalmazott új közalkalmazottat az adott feladat ellátására. Tévesen állította azt a jogerős ítélet, ... határozott idejű közalkalmazotti jogviszonya 2009. július 11-én lejárt és 2009. szeptember 1-jétől vele újabb jogviszonyt létesített a munkáltató olyan feladat ellátására, amelyet a felperes is végezhetett volna. Ezzel ellentétben megállapítható, hogy a már több mint két és fél éve határozott idejű jogviszonyban foglalkoztatott Bús Linda határozott idejű közalkalmazotti jogviszonya 2009. szeptember 1-jén fennállt, és kinevezése szerint a határozott idő 2010. július 11-én járt volna

le. Kinevezésének határozatlan idejűvé történő módosításakor a felek a Kjt. rendelkezéseinek megfelelően jártak el, figyelemmel arra, hogy a Kjt. 21. § (2) bekezdésében rögzített feltételek hiányában közalkalmazotti jogviszony csak határozatlan időtartamra lett volna létesíthető.

Mindezeknek megfelelően ... kinevezésének módosítása a felperes jogviszonyát közel másfél hónappal később felmentéssel megszüntető intézkedést nem teszi okszerűtlenné.

A törvényszék jogszerűnek ítélte a felmentés azon indokát, hogy a munkáltatónál a technika órát egy pedagógussal kívánták elláttatni, ezért a továbbiakban három technika szakos tanár foglalkoztatására nem volt szükség.

Kellő alap nélkül állapította meg a törvényszék, hogy a II. rendű alperes megszegte a Kjt. rendelkezését, mert nem ajánlott fel más munkakört a felperesnek. A bíróság által nem vizsgálható felül a munkáltató működési körébe tartozó célszerűségi kérdés az, hogy az adott intézmény szakos ellátottságára tekintettel milyen tantárgyfelosztással tudja az oktatási feladatait ellátni.

Önmagában amiatt, hogy a felperes álláspontja szerint más tantárgyfelosztás mellett is biztosítható lett volna az oktatási intézmény tevékenysége, nem teszi az intézkedést jogellenessé.

A bírósági eljárás során nem vizsgálható, hogy a munkáltató a jogviszony megszűnését követően hogyan oldotta meg az ellátott feladatokat. Ez olyan munkaszervezésre tartozó kérdés, amely a bíróság kompetenciáján kívül esik (MK 95.I/B., BH 2008.166.). Erre figyelemmel annak a kérdésnek sem volt jelentősége, hogy a felperes képzettsége, végzettsége alapján taníthatott-e számítástechnika szaktárgyat vagy sem.

Mindezeknek megfelelően a Kúria azt állapította meg, hogy a felmentés valós és okszerű volt, ezért a jogerős ítéletnek felülvizsgálattal érintett rendelkezését a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és e körben a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az I. rendű alperes együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségét, míg a fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. március 9.

*Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita
s.k. előadó bíró, Dr. Bors Szilvia s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző